

НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

#51, 2025

ЗМІСТ

1. Гранти, міжнародна підтримка	2
СТИПЕНДІАЛЬНА ПІДТРИМКА ДОСЛІДЖЕНЬ В ЯПОНІІ.....	2
2. Документи міжнародних організацій	2
ОЕСР: РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ РОБОТОДАВЦІВ.....	2
ОЕСР: ПОЛІТИКА NET ZERO.....	3
ОЕСР: КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ ТА ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ РОЗВИТКУ	4
ОЕСР: ЗЕЛЕНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ	4
3. Корисні новини України та світу	5
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ ЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	5
ПРОДОВЖЕНО ДОСТУП ДО РЕСУРСІВ ПЛАТФОРМИ RESEARCH4LIFE.....	5
РЕЙТИНГ НАЙКРАЩИХ ПРОГРАМ МВА 2024.....	6
РІВНІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ В КОМУНІКАЦІЯХ.....	7
СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	7
НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ У ЧЕТВЕРТОМУ КВАРТАЛІ 2024 РОКУ	8
КИТАЙСЬКИЙ ДОСВІД ПОБУДОВИ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПАРТНЕРСТВ ІЗ БІЗНЕСОМ	9
БЕЗОПЛАТНІ БАЗИ ДАНИХ ПАТЕНТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ І НЕПАТЕНТНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	9
КОНКУРС НАНУ «ЗА ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ НАУКИ».....	10
УНІВЕРСИТЕТИ В ЕРУ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	11
АКАДЕМІЧНА ВИДАВНИЧА СПІЛЬНОТА МАЄ ЗМІНИТИСЬ	11
4. Наукові заходи	12
ІНФОРМАЦІЙНА СЕСІЯ ЕРАЗМУС+.....	12
ІНФОРМАЦІЙНА СЕСІЯ ЕРАЗМУС+ ДЛЯ МОЛОДІ	13
ЗАПУСК ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	13
ПОКРАЩАННЯ СУСПІЛЬНОГО СПРИЙНЯТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	14

1. Гранти, міжнародна підтримка

СТИПЕНДІАЛЬНА ПІДТРИМКА ДОСЛІДЖЕНЬ В ЯПОНІЇ

Японське товариство сприяння науці / Japan Society for the Promotion of Science (JSPS) оголосило старт відбору на стипендіальну програму «Міжнародні стипендії JSPS для досліджень в Японії». Ця програма підтримує дослідників, що працюють у різних галузях знань, надаючи їм постдокторські стипендії терміном від 12 до 24 місяців. Учасники програми матимуть

можливість виконувати дослідження у японських університетах, інститутах, лабораторіях. Претенденти (запрошені японськими установами дослідники з інших країн) повинні бути громадянами країни, яка має дипломатичні відносини з Японією; мати ступінь доктора наук; проводити актуальні дослідження. Переможці конкурсного відбору, які будуть долучені до програми, отримають щомісячну стипендію обсягом 362 тис. японських єн та разову допомогу на мобільність у розмірі 200 тис. японських єн. Термін подання заявок відкритий.

Детальніше: <http://surl.li/mlyyoq>, <http://surl.li/nvpkyh>, <http://surl.li/kmyslw>

Фото: логотип

2. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ РОБОТОДАВЦІВ

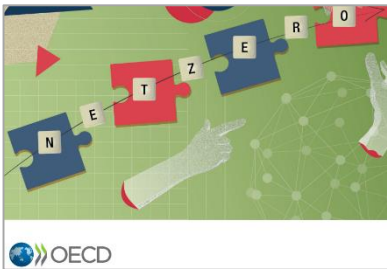
Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Розуміння браку кваліфікованих кадрів у компаніях: результати опитування роботодавців РІААС». Наголошується, що у глобальній економіці, яка змінюється під впливом стрімкого технологічного прогресу, старіння населення, зміни глобальних ланцюжків поставок, споживчих уподобань і природоохоронною політикою (зокрема – метою досягнення «чистого нуля»), кардинально і швидко змінюються потреби компаній у кваліфікації робочої сили. Прогалини у навичках працівників як результат невідповідності між набутими раніше навичками і наразі необхідними, створюють значні проблеми для бізнесу. Опублікований звіт

заснований на результатах опрацювання модулю опитування роботодавців РІААС, покликаною з'ясувати наявність прогалин у кваліфікації робітників у п'яти європейських країнах (Угорщині, Італії, Нідерландах, Португалії, Словаччині), їх вплив на бізнес-середовище та реакцію компаній на це (які стратегії для передбачення навичок, навчання та цільовий набір кадрів використовуються). Експертами встановлено, що прогалини у навичках доволі поширені, що особливо гостро проявляється у технічних навичках, умінні командної роботи та вирішенні проблем, що в сукупності призводить до збільшення робочого навантаження на існуючий персонал, вищих операційних витрат та труднощів у впровадженні нових методів роботи. Для подолання описаних проблем більшість підприємств зосереджується на навчанні та розвитку, тоді як менша - наймає нових співробітників або змінює спосіб організації роботи.

Детальніше: <http://surl.li/dkzmjl>, <http://surl.li/sltiaa>

Фото: скріншот

ОЕСР: ПОЛІТИКА NET ZERO

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Інноваційна політика, орієнтована на місію для Net Zero». Йдеться про виконання країнами проголошеної місії протидії кліматичним змінам. Наразі все більше країн реалізують інноваційну політику, спрямовану на вирішення нагальних екологічних викликів, отже набуває актуальності коректне оцінювання ефективності такої політики. Необхідно визначати вплив і додаткову цінність нової політики порівняно з традиційними підходами. Звіт усуває наявну прогалину з оцінювання, узагальнюючи інформацію про 101 місію «чистого нуля» та наводячи дані 17-ти тематичних досліджень щодо національних зобов'язань зі скорочення викидів парникових газів. Пропонується новий підхід до вирішення широкомасштабних викликів, який сприяє розробленню амбітних цілей та їх узгодженню з відповідними планами. На цих засадах аналізується прогрес, досягнутий у місіях net-zero та виклики, з якими стикаються різні країни. Наголошується на необхідності формування політики, здатної здійснювати комплексний трансформаційний вплив завдяки набору відповідних інструментів і ресурсів, для досягнення національних і глобальних цілей.

Детальніше: <http://surl.li/tbpnar>, <http://surl.li/jhxets>

Фото: скріншот

ОЕСР: КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ ТА ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ РОЗВИТКУ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала робочий документ «Інтеграція кліматичних дій у фінансування розвитку». Зазначається, що міжнародна підтримка боротьби зі зміною клімату нерозривно пов'язана з підтримкою економічного і соціального розвитку. Порядок денний сталого розвитку до 2030 року, як і Паризька угода, підкреслюють взаємозв'язок між політичними діями з протидії змінам клімату та розвитку і вказують на особливу необхідність міжнародної підтримки країн, що розвиваються. Заходи кліматичного, екологічного і сталого фінансування та розвитку слугують вказаним цілям. Для коректного оцінювання обсягу фінансових ресурсів, які фактично надаються країнам, що розвиваються, необхідно приймати до уваги цінність кліматичних та фінансових ресурсів та співвідносити їх із зусиллями з реалізації планів розвитку. У звіті показано, як донори спрямовують свої дії у кліматичну повістку, що охоплює широкий спектр секторів і сфер діяльності. Проаналізовано обсяг фінансування розвитку країн, що розвиваються і встановлено його зростання у 2013-2022 рр. за рахунок збільшення «кліматичної» складової. Інтеграція кліматичних цілей у різних секторах на тлі значного абсолютного збільшення загального фінансування розвитку посилюється, що свідчить про новий статус кліматичних заходів завдяки новим пріоритетам порядку денного міжнародного співробітництва у галузі розвитку.

Детальніше: <http://surl.li/fnrmno>, <http://surl.li/xanovy>

Фото: скріншот

ОЕСР: ЗЕЛЕНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ

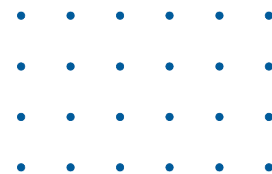
Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «За межами зеленого маркування: як державний бюджет може підтримувати кліматичні цілі?». Наголошується, що країни ОЕСР взяли на себе зобов'язання щодо нульових викидів і поставили амбітні цілі зі скорочення викидів парникових газів та боротьби зі зміною клімату. Їх досягнення вимагатиме значної державної підтримки, отже суттєво вплине на державні доходи та видатки. Разом із тим, країни ОЕСР наразі перебувають під великим фіскальним тиском, стикаючись із високим рівнем державного боргу та високими відсотковими ставками, необхідністю скорочення бюджетного дефіциту. У цьому контексті «зелене» бюджетування може допомогти урядам забезпечити відповідність середньострокових і річних бюджетів їхніх країн міжнародним кліматичним зобов'язанням (зокрема - щодо нульових чистих викидів), а також національним планам і стратегіям. Екологічне бюджетування повинно вийти за рамки простого «зеленого» маркування; мають застосовуватись нові інструменти забезпечення кращого зв'язку між бюджетами

та результатами; поширюватись нове покоління кращих практик з досвіду різних країн ОЕСР.

Детальніше: <http://surl.li/plvztr>, <http://surl.li/fkabgf>

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ ЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Міністерство цифрової трансформації України спільно з Експертно-консультаційним комітетом з питань розвитку сфери ШІ в Україні при Мінцифрі оприлюднили підготовлений словник основних термінів у сфері ШІ. Він є відповіддю на потребу у становленні єдиної технічної й юридичної термінології й має забезпечити спільне розуміння сутності

технології штучного інтелекту, продемонструвати потенційні переваги й ризики використання ШІ у різноманітних сферах суспільного життя, підтримати заходи зі сталого розвитку цієї галузі в Україні. Ураховуючи швидкість розвитку ШІ, запропонований словник не є всеохопним та вичерпним. При його формуванні були дотримані попередньо визначені критерії відбору термінології (роль у ризик-орієнтованому підході, поширеність у технічній літературі та професійній спільноті, важливість для розуміння ШІ), встановлені загальні рамки та найкращі першоджерела, здійснено переклад та адаптацію визначень. Для термінів, для яких немає питомого українського відповідника, були використані синоніми, усталені терміни або транслітерація; використана фахова література й інституційні документи Організації економічного співробітництва та розвитку, Ради Європи, а також Європейського Союзу. Словник розроблений в рамках імплементації Дорожньої карти та Білої книги з регулювання сфери ШІ в Україні.

Детальніше: <http://surl.li/kaxqqp>, <http://surl.li/shotrq>, <https://curly.click/r/2af8>

Фото: скріншот

ПРОДОВЖЕНО ДОСТУП ДО РЕСУРСІВ ПЛАТФОРМИ RESEARCH4LIFE

Прийнято рішення про продовження у 2025 році безкоштовного доступу українських наукових установ і закладів вищої освіти до ресурсів платформи Research4Life. Партнерство Research4Life враховує сучасну ситуацію в Україні (країну віднесено до групи А) та пов'язані з нею безпекові виклики. У зв'язку з цим у відповідь на офіційний запит національних

координаторів було визначено можливим безкоштовне використання ресурсів

Research4Life, а також можливість отримання доступу до платформи українськими науковцями, що перебувають за межами України. У ліцензійних угодах і навчальних матеріалах не передбачено конкретного “короткого періоду”, протягом якого дозволено використовувати ресурси під час відрядження (професійної поїздки). Цей період може відрізнятись залежно від країни чи установи. Контактна особа (бібліотекар або керівник) самостійно розглядає запит і визначає, чи відповідає поїздка умовам відрядження, а також контролює період використання. Разом із тим, заборонено надавати доступ працівникам, які перебувають у повній академічній відпустці та працюють в іншій установі за кордоном. Віддалений доступ дозволяється для працівників українських установ, які перебувають за кордоном, але офіційно продовжують працювати на свою установу. Водночас доступ заборонено надавати колишнім працівникам, які більше не працюють в українських установах.

Детальніше: <http://surl.li/tugtyr>, <https://t.me/c/1999354869/196>,
<https://dntb.gov.ua/research4life>

Фото: скріншот

РЕЙТИНГ НАЙКРАЩИХ ПРОГРАМ MBA 2024

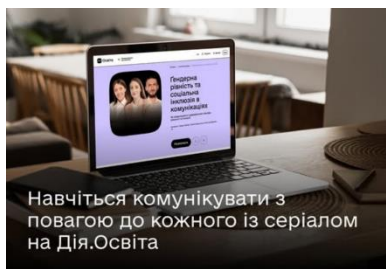

Міжнародне агентство з оцінювання вищої освіти опублікувало Eduniversal Best Masters & MBAs Ranking 2024 - рейтинг найкращих програм магістратури та MBA. В його основу покладено наступні критерії: репутація програми (бали присуджуються за оцінкою менеджерів з персоналу та залежно від відзнак рейтингу Eduniversal Business Schools Ranking), заробітна платня на першому робочому місці випускників, задоволеність студентів (за даними онлайн-опитування випускників). Також магістерська програма може отримати додаткові бали за навчання на програмі іноземних студентів та студентів з досвідом роботи, можливість стажування студентів або їх роботи за кордоном, організацію дистанційного навчання тощо. Загалом у рейтингу 2024 року представлено 5820 кращих магістерських і MBA програм з 56 галузей знань, що пропонуються університетами 153 країн світу. Серед цих закладів вищої освіти також представлені ЗВО України, а саме: Київський національний економічний університет, Міжнародний інститут бізнесу, Києво-Могилянська бізнес-школа (KMBS), Бізнес-школа Університету «Крок», Міжнародний інститут менеджменту, Київська школа економіки, Львівська бізнес-школа Українського католицького університету.

Детальніше: www.best-masters.com, <http://surl.li/rpaanb>

Фото: скріншот

РІВНІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ В КОМУНІКАЦІЯХ

На порталі «ДіяОсвіта» доступний новий освітній серіал «Гендерна рівність та соціальна інклюзія в комунікаціях». Він містить відеосимулятор і дванадцять серій, ознайомлення з якими допоможе в опануванні навичок інклюзивної комунікації. Експерти пояснюють, що таке недискримінація та інклюзія; як спілкуватися мовою безбар'єрності й інклюзивності; як зробити видимими проблеми представників різних груп населення. Кожна серія надає практичні поради щодо інтеграції гендерної рівності та соціальної інклюзії в систему комунікацій урядових установ, медіа, рекламних агенцій. Освітній серіал створено Міністерством культури та стратегічних комунікацій у співпраці з Міністерством цифрової трансформації за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку.

Детальніше: <http://surl.li/dunkyi>, <http://surl.li/izzrpu>

Фото: ДіяОсвіта

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

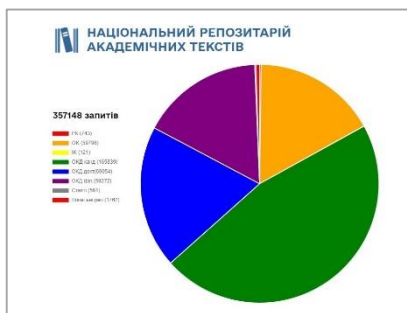

На сайті Європейської асоціації університетів опублікована стаття «Розвиток спільних можливостей для навчання через взаємодію: стан і перспективи європейської вищої освіти». У ній висвітлюється питання ефективного запровадження у європейській вищій освіті інтеперабельності задля поглиблення міжінституційної співпраці і трансформації традиційних форм навчання. Йдеться про здатність університетів-партнерів безперервно та безпечно обмінюватися даними через інституційні та національні межі. Експерти EUA досліджують потенціал сумісності для трансформації співпраці всередині та за межами альянсів європейських університетів. Сучасні технологічні зміни та пов'язані з ними виклики особливо очевидні в альянсах європейських університетів, де прагнення створити віртуальні кампуси і збільшити мобільність стали поштовхом до переходу до сумісних систем. Узагальнюється практичний досвід університетів-членів EUA та вивчаються найбільш поширені проблеми (різні стандарти даних, власність, система управління). У партнерів є політичні амбіції зробити сумісність реальністю, тому окрім вирішення технічних завдань їм необхідно опікуватись конвергентними чинниками, досліджувати сценарії розвитку тощо.

Детальніше: <http://surl.li/jbqfds>, <http://surl.li/wlztfc>

Фото: скріншот

НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ У ЧЕТВЕРТОМУ КВАРТАЛІ 2024 РОКУ

У жовтні-грудні 2024 року [Національний репозитарій](#) продовжував розвиватись. База академічних текстів поповнилась на 18'246 академічних текстів - 1'419 звітів НДДКР і 16'827 дисертацій. Наразі відвідувачі й користувачі НРАТ мають доступ до 294'225 од. повних електронних версій академічних текстів (у т.ч. 134'812 наукових звітів та 159'413 дисертацій у комплекті з авторефератами й анотаціями), з якими можна ознайомитись без будь-яких обмежень. Відповідно до плану заходів «Партнерство «Відкритий Уряд»» до пошукового сервісу НРАТ додано можливість працювати з [реєстраційними картками НДР](#). Відповідну базу даних передано до Національного репозитарію з Фонду державної реєстрації УкрІНТЕІ. Пошук організовано за вмістом відповідних карток, зокрема - номером держреєстрації та ЄДРПОУ установи. До НРАТ продовжують долучатись інституційні репозитарії закладів вищої освіти, наукових установ України та наукові видавництва. Від них Нацрепозитарій вже отримав біля [8,7 тис. академічних текстів](#). База даних НРАТ є доволі затребуваним ресурсом для вітчизняних науковців і освітян: [пошук академічних текстів](#) у репозитарії здійснювався у середньому 119 тис. разів на місяць. Регулярно у щомісячному режимі відбувається оновлення відомостей про контент НРАТ на порталі репозитарію <http://nrat.gov.ua/opendata/> та [порталі відкритих даних](#). Для постійного інформування цільової аудиторії НРАТ здійснюється публікація [корисних матеріалів з різноманітних питань](#), – від прийнятих урядом та центральними органами влади управлінських рішень, обговорення проєктів документів, [наукових заходів](#), – до аналітичних матеріалів міжнародних організацій ([ОЕСР](#), [ЮНЕСКО](#)), [ЄС](#), кращих практик [відкритої науки](#), використання [технологій ШІ](#), [розвитку європейської освіти](#), популяризації наукових здобутків. У 4-му кварталі 2024 року на порталі було розміщено 283 таких інформаційних матеріали, вони отримали біля 250 тис. переглядів. Продовжуємо публікацію матеріалів щодо [відкритих дослідницьких даних](#), знайомимо спільноту НРАТ з [грантовими можливостями](#). Віддаємо шану видатним вітчизняним науковцям (меморіальна рубрика «[Brevis nobis vita data est, at memoria bene redditae vitae sempiterna...](#)»). Працює [сервіс підписки](#) на новини portalу, завдяки якому науковці, освітяни, інноватори, бібліотекарі у зручному для себе режимі (щодня або раз на тиждень) отримують інформацію про нові публікації документів, події, наукові заходи. Дайджест НРАТ також розсилається 119 підписникам. Зростає спільнота НРАТ у соціальних мережах [фейсбук](#), [телеграм](#), [вайбер](#). Постійно відбувається комунікація з користувачам репозитарію (їх цікавлять технічні питання роботи НРАТ, вміст бази даних і т.п.). Ми допомагаємо уточнювати метадані, надаємо поради з пошуку наукової інформації, отримуємо побажання щодо запуску нових сервісів. Представлені на [порталі Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського](#) дані про [автореферати](#) захищених в Україні дисертацій супроводжуються повідомленням

про джерело інформації (УкрІНТЕІ) та зручним для читачів гіперпосиланням на відповідний повний текст дисертації, що міститься у НРАТ.

Фото: скріншот

КИТАЙСЬКИЙ ДОСВІД ПОБУДОВИ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПАРТНЕРСТВ ІЗ БІЗНЕСОМ

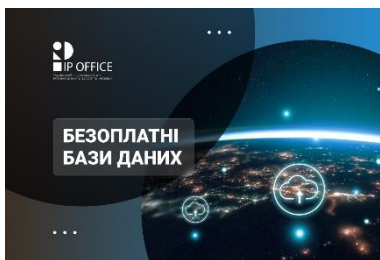

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Хелен Пекер «Чи можуть університетські курси від компанії «Алібаба» допомогти Китаю випередити Захід?». У ній автор звертає увагу на успішний європейський досвід роботи китайської транснаціональної компанії у напруженому конкурентному середовищі, до технологічні гіганти намагаються інтегрувати свої інструменти в різноманітні університетські навчальні програми. Зростаюча глобальна мережа університетських партнерств допомагає китайському технологічному гіганту «Алібаба» розвивати власний бізнес, конкуруючи із «західними» компаніями та одночасно підтримуючи Китай у його політиці «м'якої сили» в академічній сфері. Бізнес електронної комерції, який володіє відомими брендами на кшталт AliExpress, розвиває надсучасні напрямки (штучний інтелект у логістиці, хмарні обчислення тощо) є однією з найбільших і найдорожчих компаній Азії. Як і її міжнародні конкуренти, компанія «Алібаба» все частіше використовує партнерські відносини з університетами для підтримки своїх бізнес-цілей у галузі досліджень. Приклад - партнерство з Гонконгським університетом науки і технологій, започатковане у 2019 році для створення спільної лабораторії нових технологій, пов'язаних із генеративним штучним інтелектом та великими даними, які найчастіше зосереджені навколо відділу хмарних обчислень компанії Alibaba Cloud. Існує успішна практика формування компанією освітніх програм через у рамках Alibaba Cloud Academic Empowerment Program, яка налічує 50 установ-членів. Ці навчальні програми надають студентам знання та навички, а згодом - і роботу для обслуговування продуктів компанії, а їхні бренди демонструються на помітному місці в університетах по всьому світу.

Детальніше: <http://surl.li/xepzpf>

Фото: pixabay.com

БЕЗОПЛАТНІ БАЗИ ДАНИХ ПАТЕНТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ І НЕПАТЕНТНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ІР офіс оприлюднив актуальні дані щодо вебсайтів відомств інтелектуальної власності різних країн світу та міжнародних організацій, а також переліки безоплатних баз даних патентної документації і непатентної літератури, які можуть бути використані при здійсненні патентно-інформаційних досліджень. Зокрема, оновлено інформацію щодо: 1) баз даних об'єктів промислової власності зарубіжних патентних відомств, до яких надається безоплатний доступ в мережі інтернет; 2) Перелік науково-технічних

баз даних та довідкових ресурсів, до яких надається безоплатний доступ в мережі інтернет; 3) перелік загальнодоступних інформаційних ресурсів патентної документації. Перший перелік містить актуальні відомості про бази даних об'єктів промислової власності патентних відомств країн світу та організацій, посилання на актуальні зарубіжні пошукові системи щодо об'єктів промислової власності; офіційні бюлетені з відомостями з питань промислової/інтелектуальної власності; пошукові портали; онлайн-сервіси; а також іншу корисну інформацію. У другому переліку зібрані посилання на політематичні бази даних та пошукові системи; ресурси щодо медицини та біології, хімії, фізики та екології, комп'ютерних технологій, сільського господарства, інженерії тощо. У третьому - інформаційні ресурси Європейського патентного відомства (ESPACENET, Європейський патентний реєстр, Європейський сервер публікацій); Всесвітньої організації інтелектуальної власності (PATENTSCOPE, WIPO INSPIRE, Pat-INFORMED); Відомства з патентів і торговельних марок Німеччини (DEPATISnet); Відомства США з патентів та торговельних марок (USPTO Patent Public Search Basic (PPUBS Basic)). Крім того пропонується інформація щодо Google Patents (безкоштовної платформи від Google, де можна шукати патенти та патентні заявки з усього світу); Global Dossier (від відомств IP5 - USPTO, EPO, JPO, KIPO та SIPO); «Citation List» від Глобального досьє USPTO; The Medicines Patent Pool (MedsPaL); Європейського інституту біоінформатики (EMBL-EBI), Cambia (The Lens); Patent Guru Inc. Користувачам стане у нагоді список вебсайтів відомств інтелектуальної власності понад 100 країн світу та міжнародних організацій. Детальніше: <http://surl.li/gioyvc>, <http://surl.li/nazqvz>, <http://surl.li/ovebhg>, <http://surl.li/rpbvcp>, <http://surl.li/lmwuhc>, <http://surl.li/bmexuk>

Фото: IP офіс

КОНКУРС НАНУ «ЗА ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ НАУКИ»

Національна академія наук України оголосила конкурс на здобуття Премії НАН України за 2024 рік «За популяризацію науки». Премія щороку присуджується масмедіа та їх окремим представникам, науковцям і організаторам самостійних проєктів за найкращий матеріал про здобутки вчених, діяльність наукових установ та НАН України в цілому, а також за сприяння популяризації науки і піднесення престижу професії науковця в Україні. Премія вручається за наступними номінаціями: «Найкраща науково-популярна публікація (серія публікацій) про наукові розробки та досягнення, проблеми розвитку науки та (або) публікація періодичного друкованого/електронного медіа про науку (журнали, газети, інтернет-сайти, зареєстровані як медіа, наукові рубрики у медіа)»; «Найкраща програма про науку (радіо- та (або) телевізійні проєкти, які виходили на радіо-, телеканалах та (або) інтернет-мовленні), науково-популярний фільм»; «Найкращий науково-просвітницький проєкт року (музейні, виставкові, фестивальні проєкти, лекторії,

наукові кафе, спеціальні (тематичні) онлайн-проекти, проекти в соціальних мережах, подкасти, проекти блогерів, проекти інших форматів, що залучають широку громадськість (дорослих, дітей і школярів, студентів) до досягнень науки через публічні заходи). Лауреати Премії отримають диплом та грошову винагороду. Заявку можна подати до 28 лютого 2025 року.

Детальніше: <http://surl.li/kccpkl>, <http://surl.li/ejwjkr>

Фото: НАНУ

УНІВЕРСИТЕТИ В ЕРУ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

На сайті Європейської асоціації університетів опублікована стаття Дженай Роберт «Питання, які ми повинні поставити собі: ШІ тут, щоб залишитися?». Автор звертає увагу на швидке поширення інструментів штучного інтелекту, розглядаючи це як складову глобальної цифрової трансформації. Вона розмірковує про цифрове майбутнє, яке ми хочемо бачити і про можливість керування цим процесом. Які ризики є на шляху цифрових змін? Внаслідок широкомасштабного впливу штучного інтелекту на повсякденне життя та сферу зайнятості заклади вищої освіти змушені діяти, встигати за загальними темпами цифрових змін, інакше ризикують відстати і збанкрутувати. Як наслідок, університети широко запроваджують ШІ та залучають до цього усі зацікавлені сторони (студентів, викладачів, адміністраторів). У спільноті обговорюються стратегії, будуються і упроваджуються відповідні плани дій, реалізуються технічні та організаційні рішення, дискутуються етичні проблеми. Дженай Роберт закликає до відкритого та конструктивного обговорення у ЗВО усіх цих аспектів: як потрібно використовувати ШІ; які саме його можливості є «благом»; як знайти «міру» або визначити «нормальний рівень» задіяння ШІ; які ризики існують, якою є їхня ієрархія та чи є способи нівелювання. Лише за результатами такої широкої дискусії можна створити ефективний план дій для запровадження технологій штучного інтелекту, що врешті-решт задовольнить унікальні потреби студентів, персоналу та викладачів.

Детальніше: <http://surl.li/gceqsq>, <http://surl.li/glelca>

Фото: pixabay.com

АКАДЕМІЧНА ВИДАВНИЧА СПІЛЬНОТА МАЄ ЗМІНИТИСЬ

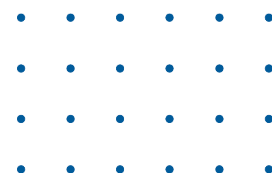
На сайті Times Higher Education опублікована стаття Бенджаміна Люк Мурхауса «Ми живемо у світі штучного інтелекту, - академічні видання мають змінитись». У ній автор розглядає питання відношення до використання ученими генеративного ШІ у написанні ними статей. Він говорить про те, що академічну видавничу спільноту сколихнули історії про авторів, які використовують генеративний штучний інтелект для написання

своїх статей і створення зображень для публікацій. За даними одного дослідження більше 1% статей, опублікованих у 2023 році, були написані за допомогою інструментів, що побудовані на технології великих мовних моделей. Наразі такі статті відкриті або видалені через те, що в них містився контент ГШІ, у т.ч. - дослівні загальні відповіді з чату LLM. Такі випадки підкреслюють зростаючу кризу фальшивої науки, яка вражає видавничий бізнес, та висвітлюють виклики, з якими стикаються академічні видавництва, адаптуючись до аналітичних і генеративних можливостей інструментів ШІ. Очевидно, що широке використання інструментів штучного інтелекту посилює кризу довіри до академічних видань, оскільки читачі не впевнені, чи те, що вони читають, було написано людьми, машинами або ж і тими, і іншими. Водночас ми знаємо, що нинішнє гасло академічного книговидання - «опублікуй або помри», адже науковців привчили до оцінки їх праці за публікаційною активністю. Звісно, під таким пресом вони мають сильний стимул доручати написання статей ГШІ, щоб підвищити свою «продуктивність». Бенджамін вважає, що потрібні зміни щоб відновити довіру до академічних публікацій. Він пропонує у першу чергу відповісти на питання: які коректно використовувати ГШІ; як показувати співпрацю з ШІ; як використовувати ГШІ в академічному письмі; як виглядає етичне та відповідальне використання цих інструментів. Відповіді на ці питання допоможуть процесам вийти з тіні, зроблять видавців більш відкритими, буде відновлюватись довіра до академічних публікацій.

Детальніше: <http://surl.li/josuqr>, <http://surl.li/dgitip>

Фото: pixabay.com

4. Наукові заходи

ІНФОРМАЦІЙНА СЕСІЯ ЕРАЗМУС+

13 січня 2025 року в онлайн-форматі відбудеться інформаційна сесія Еразмус+ «Розбудова потенціалу у сфері молоді 2025». Захід покликаний поінформувати слухачів про підготовку проектних пропозицій на гранти Еразмус+. Планується розглянути політичний контекст і загальні положення ініціативи Capacity building in the field of Youth, спрямованої на розвиток

міжнародного співробітництва та неформального навчання молоді задля сталого розвитку. Організатор - European Education and Culture Executive Agency.

Детальніше: <http://surl.li/jazopy>, <http://surl.li/czruer>

Фото: організатори

ІНФОРМАЦІЙНА СЕСІЯ ЕРАЗМУС+ ДЛЯ МОЛОДІ

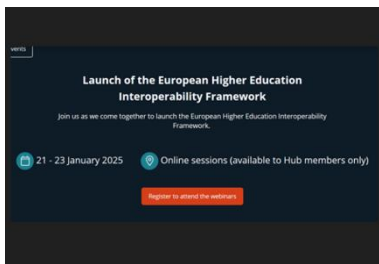

15 січня 2025 року в онлайн-форматі відбудеться інформаційна сесія Еразмус+ «Партнерства співпраці у сфері молоді, подані європейськими ГО на 2025 рік». Захід покликаний поінформувати слухачів про підготовку пропозицій та подання заявок на конкурси Еразмус+ 2025 року. Планується більш детально відповідно до тематичної спрямованості заходу розглянути політичний контекст і загальні вимоги конкурсів Еразмус+; обговорити практичні аспекти підготовки перспективної пропозиції, її трансформації у грамотно складену заявку; ознайомитись із процесом подання та розгляду заявок. Ініціатива ENGOs Youth, яка буде обговорюватись, спрямована на підвищення якості роботи та удосконалення практик організацій і установ, що залучені до молодіжної політики, створення умов для залучення нових учасників і посилення спроможності організацій працювати у транснаціональному вимірі у різних секторах задля вирішення спільних проблем і задоволення потреб молоді. Організатор - European Education and Culture Executive Agency.

Детальніше: <http://surl.li/xtadjad>, <http://surl.li/rhgjdh>

Фото: організатор

ЗАПУСК ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

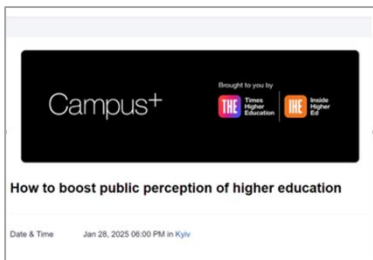

У січні 2025 року відбудеться серія вебінарів з питань запуску Європейської системи взаємодії вищої освіти (сумісності вищої освіти). Йдеться про діяльність, спрямовану на об'єднання зусиль альянсів європейських університетів і закладів вищої освіти щодо підвищення сумісності європейських екосистем вищої освіти з метою розвитку співпраці, підвищення ефективності та стимулювання інновацій. European Higher Education Interoperability Framework представляє собою ініціативу Європейської Комісії, розроблену робочою групою з вищої освіти ЄК та консорціумом Європейського центру цифрової освіти. Заплановані наступні заходи: «Поради з упровадження» (обговорення керівних принципів Європейської рамкової сумісності вищої освіти; демонстрація різноманітних інструментів, доступних для альянсів Європейських університетів і ЗВО; презентація практичних кейсів) (21 січня 2025 року); «Модель управління» (розгляд різноманітних моделей управління сумісністю європейської вищої освіти та ролі у створенні гармонізованої й сумісної європейської екосистеми вищої освіти) (23 січня 2025 року). Організатор - Європейський освітній простір.

Детальніше: <http://surl.li/gfrslf>, <http://surl.li/tcezbv>, <http://surl.li/wtwaqi>

Фото: скріншот

ПОКРАЩАННЯ СУСПІЛЬНОГО СПРИЙНЯТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

28 січня 2025 року відбудеться вебінар «Як покращити громадське сприйняття вищої освіти». Захід покликаний стати площадкою для обговорення загальних підходів та конкретних дій з боку університетів для суттєвого покращення розуміння громадськістю цінності та переваг вищої освіти. Планується розглянути наступні питання: чому наразі спостерігається падіння довіри суспільства до вищої освіти; що можуть зробити університети, щоб відновити довіру суспільства та студентів до університетів; які ефективні стратегії можуть бути застосовані для підвищення охоплення та комунікації з цільовою аудиторією для взаємодії та побудови довіри; як інституції можуть працювати разом, щоб покращити імідж сектору вищої освіти; як висвітлювати роботу вчених та інституцій, щоб продемонструвати вплив на зміни у світі. Організатор - Times Higher Education.

Детальніше: <http://surl.li/txfufj>, <http://surl.li/zdidbd>

Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

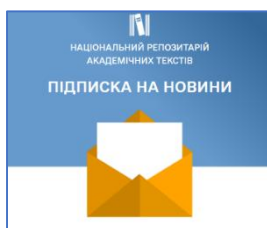

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>, <https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL

<https://t.me/NationalRepository>

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJlh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>

Усі бажаючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/>, <https://nrat.ukrintei.ua>